

РЕГИОНАЛНА ЗДРАВНА ИНСПЕКЦИЯ – СИЛИСТРА

АНАЛИЗ НА ИМУНИЗАЦИОННИЯ ОБХВАТ В СИЛИСТРЕНСКА ОБЛАСТ ПРЕЗ 2021г.

През 2021г. дейността по имунопрофилактика в Силистренска област беше повлияна от високата заболяемост от COVID-19. Особено голям беше броят на заболелите през месеците март, април, септември, октомври, ноември и декември. Това наруши ритмичността на работа по обхвата на подлежащите контингенти по задължителния имунизационен календар. Акцент в дейността на РЗИ-Силистра по отношение на профилактични имунизации през годината бяха имунизациите срещу COVID-19, докато ОПЛ търсеха баланс между задължителни по ИК и препоръчителни ваксинации срещу COVID-19. В област Силистра са сформирани 5 временни имунизационни пункта (ВИП) в РЗИ-Силистра, ДКЦ-Силистра и в трите болници (МБАЛ-Силистра, Тутракан, Дулово). На функционален принцип всеки ВИП извършва ваксинационна дейност на място в лечебното заведение и като мобилен екип, на терен, при възникнала необходимост от извършване на ваксинации на лица от отдалечени населени места, където хората нямат личен лекар или са здравно неосигурени, или безработни или имат затруднение да достигнат до някой от ВИП или ОПЛ. Мобилни екипи посещаваха и социални заведения, където имунизираха потребители и персонал, както с основна имунизация, така и с бустер доза.

От регистрираните в областта 50 ОПЛ, различно по обем участие вземат около 2/3 от тях.

През 2021г. от ВИП и ОПЛ са извършени 23602 първи приеми на ваксинация срещу COVID-19, а в края на годината ваксинационната схема е завършена при 22772 от тях. Данните за отделните ваксини срещу Ковид-19 през 2021г. са както следва:

Ваксина	I-ви прием	II-ри прием	III прием	Общо
Comirnaty	14428	13938	3048	31414
Moderna	1258	1224	211	2693
Astra Zeneca	2866	2560		5426
Yanssen	5050			5050
Общо	23602	17722	3259	44503

Така в края на 2021г. с 1-ви прием на ваксина срещу COVID-19 е обхванато около 26% от възрастното население на областта, а със завършен прием са над 25%.

Според социалната група структурата на имунизиранията включва 426 представители на сектор здравеопазване (лекари, фармацевти, дентални лекари, специалисти по здравни грижи и др. медицински и немедицински персонал), 296 потребители и персонал в социални заведения, 482 педагогически и непедagogически персонал в детски и учебни заведения, 148 помощен персонал в сектор здравеопазване и социални услуги, 439 лица, практикуващи важни за обществения живот дейности, 403 лица посочени в т.нар. уязвими групи, 37 хора с хронични заболявания и др.

С разширяването на обхвата на приложение на ваксината срещу COVID-19 Comirnaty (извършена промяна на КХП на 06.12.2021г.), като подлежащи на ваксината бяха включени и децата във възрастовата група от 5 до 11 години. На 21.12.21г. РЗИ-Силистра получи 60 дози от ваксината. ВИП за поставяне на педиатрична ваксина са определени в РЗИ-Силистра, МБАЛ-Тутракан и МБАЛ-Дулово. Към края на 2021г. във възрастовата група 5-11г. са

обхванати 6 деца с педиатрична ваксина Comirnaty, във възрастовата група 12-19г.с първа доза са имунизирани 285 деца.

По отношение на възрастните хора над 65г. през 2021г. са имунизирани 7209 лица.

През годината приоритетни в дирекция НЗБ бяха дейностите по надзор на Ковид-19 (проучване и мерки в огнищата), както и активно участие в дейността по имунопрофилактика срещу COVID-19 (раздаване на ваксини и необходимите консумативи). Това затрудни дейността по здравния контрол и през периода бяха извършени едва 41 проверки на ОПЛ във връзка с имунопрофилактиката. При проверките не бяха установени нарушения на правилата за работа в условията на COVID-19, като за децата, подлежащи на профилактика се осигуряват „зелени коридори“. Констатирано беше, че ситуацията около пандемията от Ковид-19 повлиява негативно на обхвата със задължителните ваксинации на подлежащите през периода, както при малките деца, така и при учениците и възрастните.

Във връзка с писмо на МЗ № 16-00-30/31.03.2021г. за промяна на търговския продукт Инфанрикс хекса с Хексацима за обхващане на подлежащите на шесткомпонентна ваксина деца, беше нужно да определим количеството Инфанрикс хекса, необходимо за завършване на приемите с шесткомпонентна ваксина на децата, родени януари и февруари 2021г. и необходимите количества Хексацима за децата, родени март и април 2021г. Изискахме от личните лекари списъци на децата, чиито основни приеми са започнати с Инфанрикс хекса и определихме необходимите дози. Поръчахме 180 дози Хексацима до края на полугодieto.

Движението на биопродуктите (заприходяване, отпускане на ЛЗ, отчетност) се осъществява чрез ПП „Отчитане движението на биопродуктите“, която използваме от 2008г. и се поддържа от „Информационно осигуряване“-гр.Плевен. В края на всеки месец се засичат количествата биопродукти налични в склада на РЗИ и се сравняват с разпечатката от програмата за документална наличност. Така се осъществява контрол в края на всеки месец, а при нужда такъв е възможен да се извърши във всеки един момент.

Количествата получена и изразходвана ваксина, както и остатъка в края на отчетния период се проследява индивидуално за всеки ОПЛ, като тази информация е част от досието му по имунопрофилактика.

Извършените имунизации срещу COVID-19 се регистрират от ОПЛ или от ръководителя на екипа на ВИП в Регистър на имунизираниите. Програмата дава възможност за експорт на данните за имунизираниите по възраст, пол, социална група, поставена ваксина, прием и др.

Осигуряване на хладилно съхранение и транспорт на биопродуктите

В лекарските практики за първична медицинска помощ са създадени условия за хладилно съхранение и транспорт на биопродуктите. ОПЛ получават ваксини от РЗИ само при наличие на хладилна чанта.

Хладилниците за съхранение на ваксина в проверените амбулатории са снабдени с термометри и се води ежедневен контрол на температурата им, която се регистрира в обособени дневници, обект на проверка при всяко посещение на инспекторите.

Биопродуктите в склада на РЗИ-Силистра се съхраняват в плюсова хладилна камера, разположена в сутерена на сградата с вместимост 10 м³. През 2018г. беше извършен основен ремонт на помещението, допълни се втори хладилен агрегат, с цел подсигуриране на непрекъснат режим на работа на хладилната камера при евентуална повреда. В края на 2019г. беше закупен и дизелов агрегат с автоматичен превключвател за автономно ел.захранване на хладилната камера, за гарантирано спазване на температурния режим.

Хладилната камера е свързана към вътрешната интернет мрежа за наблюдение режима на работа, като чрез мобилно приложение се дава възможност за дистанционно проследяване на температурата.

РЗИ-Силистра разполага с още 4 хладилни витрини, закупени през 2017г. и 2 големи хладилника разположени в склада за ваксини. При необходимост може да се използва и капацитетът на още 2 хладилника, намиращи се в работните кабинети на дирекция НЗБ.

През работните дни отчитането на температурния режим на хладилните съоръжения се осъществява от дежурния инспектор в ДНЗБ. Отчетените стойности се вписват в работен

журнал, за всяко хладилно съоръжение поотделно. Изготвен е план за действие при авария на хладилната техника.

Във връзка със съхранение на ваксината против COVID-19 Comirnaty беше осигурен фризер на ултра ниска температура от -60 до -90°C . Проведохме обучение за безопасна работа с транспортен контейнер със сух лед при получаване на ваксината и при работа с фризер с ултра ниска температура, както и подготовка за връщане на транспортния контейнер на фирмата. РЗИ-Силистра не разполага с фризер на -20°C . Ваксината на Модерна и на Янсен вземаме от склада на БулБио-НЦЗПБ, като ги използваме, съответно в рамките на 1 месец или 4,5 месеца, когато ваксината се съхранява в хладилни условия на режим от $+2$ до $+8$ градуса.

През периода не са възниквали аварии на хладилната техника в РЗИ и не е допускан брак на ваксини, поради неправилно съхранение.

РЗИ-Силистра не разполага със специализиран хладилен транспорт за пренос на ваксини. Транспортирането на ваксини от склада на МЗ се осъществява с леки автомобили, собственост на инспекцията. Биопродуктите се транспортират в хладилни контейнери и чанти, обезпечени с охладители.

Дейност на областната комисия за отлагане на имунизации по медицински противопоказания

През 2021г. комисията проведе 3 заседания, разгледани са 5 случая, от които 4 деца са освободени за определен период от време по следните причини:

- дете на 5 мес. с Дг. Епилепсия и метаболитен синдром, извършени са единствено имунизациите в РО, детето е освободено от подлежащите имунизации за срок от 6 мес., през този период ще бъде под наблюдение;
- дете на 12 г. с болест на Крон и дискинезия на жлъчен мехур, освобождава се от подлежащите имунизации до приключване на терапията с кортикостероиди;
- дете на 2 г. с ювенилен артрит, освобождава се от имунизации до приключване на терапията с кортикостероиди и имуносупресори;
- дете на 4г. с алергия към кравето мляко и яйца, освобождава се за срок от 1 г. от основна имунизация с MMR.

Сероепидемиологичен надзор над ваксинопредотвратимите заразни болести

През периода в област Силистра няма съобщени случаи на болни или съмнително болни от ваксинопредотвратими инфекции.

През 2021г. се проведе Национално сероепидемиологично проучване за ниво на колективен имунитет спрямо морбили и рубеола. По указания ред в писмо на МЗ № 16-00-4 от 12.01.2021г. създадохме необходимата организация за набиране на определените 109 серумни проби в периода януари-юни 2021г., от съответните възрастови групи. На този етап не сме уведомени за резултатите от поручването.

Дейност на Имунизационния кабинет в РЗИ

През 2021г. не са извършени ваксинации по задължителния ИК. Към РЗИ-Силистра беше разкрит ВИП за ваксинация срещу КОВИД-19, който се обслужва както от служители в инспекцията, така и от външни лекари и мед.сестри по граждански договори.

През 2021г. от ВИП на РЗИ-Силистра са извършени 7635 приема с Comirnaty, от които 3288 с първа доза, 3294 с втора доза и 1048 с бустерна доза. Обхванати са 1032 лица с Moderna/Spikevax (467 с първи прием, 461 с втори прием и 104 с трети прием). С Astra Zeneka/Vaxzevria са имунизирани 637 лица с първи прием и 621 лица с втори прием). Имунизирани са с Janssen са 1396 лица.

Мониторинг на имунизациите

Изграждане и поддържане на базата данни за децата без личен лекар

От родилните отделения на трите МБАЛ в областта постъпва информация за новородените. Въз основа на нея се формира регистър на новородените за съответната календарна година по месеци с данни за извършените имунизации след раждане. Неимунизирани се проследяват за избор на личен лекар, с цел последващо извършване на пропуснатите приеми след отпадане на противопоказанията.

Периодично (месечно, тримесечно) ОПЛ подават информация за новозаписани новородени, а от РЗОК-Силистра на тримесечие официално изискваме данни за избора на личен лекар за новородените, според пациентските листи на всички ОПЛ. При съпоставката на данните по трите регистъра се получава извадка на новородени, за които не е осъществен избор на личен лекар. В тези случаи съдействаме на родителите за извършване на успешен избор на личен лекар или отправяме покана за имунизации в ИК на РЗИ-Силистра.

Имунизационен обхват със задължителните ваксини

Имунизационният обхват със задължителните ваксини през 2021г. беше сериозно повлиян от епидемичната обстановка. От една страна личните лекари се стремяха да балансират между имунизациите по задължителния календар и тези срещу КОВИД-19. От друга страна родителите не водеха децата си в определените за профилактика часове, страхувайки се от контакт с болни от КОВИД-19 (в организирания колектив, който посещават или пред кабинета на лекаря). През годината беше занижен и контрола от страна на РЗИ, поради недостатъчен брой служители и голямата ангажираност с изпълнението на ПЕМ в огнищата от КОВИД-19 и изпълнението на различни дейности, приоритетно свързани с имунопрофилактика срещу КОВИД-19.

През отчетния период имунизационният обхват по задължителния имунизационен календар с различните ваксини е както следва:

1. Новородени

Обхватът с **БЦЖ и Енжерикс при новородените** през 2021г. е 99%. За 10 новородени липсват данни за извършена имунизация срещу туберкулоза - 3 поради медицински причини и 7 по други причини. С първи прием на Енжерикс не са обхванати също 3 деца по медицински причини и 7 по други причини.

2. БЦЖ ваксина на учениците на 7 год. възраст

Туберкулинова проба на Манту е извършена на 72% от подлежащите на годишна база. През същия период на предходната 2020 година обхватът е бил 82%. Относителният дял на учениците с отрицателна реакция на проба Манту е 53%. Реимунизирани с БЦЖ са 99% от показалите отрицателна проба на Манту.

3. Шесткомпонентна ваксина (срещу дифтерия, тетанус, коклюш, полиомиелит, хемофилус инфлуенце тип В и хепатит В)

През годината е достигнат обхват както следва: за първи прием 91%, за втори прием 93%, за трети прием 90% от подлежащите за периода. През предходната година обхватът е бил по-добър, съответно 95, 95 и 94%.

4. Реимунизация с петкомпонентна ваксина е извършена на 79% от подлежащите за отчетния период, срещу 90% обхват на подлежащите през предходната 2020 година.

5. Пневмококова ваксина (Синфлорикс)

С първи прием на **Синфлорикс** са обхванати 93% от подлежащите за отчетния период, а с втори прием 90%. През същия период на миналата година обхватът е бил съответно 96% и 93%. Реимунизацията със Синфлорикс е с обхват от 87% при същия резултат и през 2020г.. С трети прием са обхванати 149 деца, родени преди 01.01.2020г.

6. Морбили, паротит, рубеола

На 13-месечна възраст са имунизирани 87% от подлежащите, а подлежащите на годишна база ученици на 12 год. възраст са реимунизирани на 73%. През предходната година обхватът е по-добър, съответно 89% и 77%.

7. 4-компонентна ваксина Тетраксим (срещу дифтерия, тетанус, коклюш, полиомиелит)

При реимунизацията с Тетраксим е постигнат обхват от 74% от подлежащите на годишна база деца на 6 год. възраст, срещу 86% обхват през предходната 2020 година.

8. Реимунизация с **Тдка** е извършена на 73% от определените като подлежащи деца на 12 год. възраст. Броят на подлежащите е сформирани от подлежащите както през 2021г., така и през 2020г., голяма част от които не бяха обхванати, поради късното получаване на ваксината (обхват през 2020г. е едва 14%).

9. Тетанус и дифтерия

Обхватът с реимунизации срещу тетанус и дифтерия на подлежащите на годишна база е както следва – 63% при 17 годишните, 24% при 25 год., 26% при 35год., 29% при 45 год., 34% при 55 год., 32% при 65 год., 36% при 75 год. и 29% при 85+ .

От отчетите за профилактичните имунизации през 2021г., получени от ОПЛ и МБАЛ, са постигнати следните обобщени данни за обхват и причини за липса на ваксинация:

- **ППД** – при обхват от 72% от подлежащите на годишна база при 7 годишните, 228 деца не са обхванати, поради немедицински причини. Около 44% от необхванатите не са се явили. На останалите не е извършена туберкулинова проба на Манту по следните причини: „миграция или отсъствие от населеното място“ 24%, поради „липса на организация“ 31%, „контакт с ОЗБ“ 0,7%;
- **БЦЖ** - обхванати са 99% от новородените и 99% от показалите хипо- и анергична реакция от проба на Манту при 7 годишните. Три новородени не са обхванати по медицински причини (недоносеност и временни медицински противопоказания) и 7 по други.
- **ДТКаХенПуХИБ** - обхватът с Инфанрикс хекса/Хексацима е 91% от подлежащите на 1-ви прием, 93% от подлежащите на 2-ри прием и 90% от подлежащите на 3-ти прием. Поради немедицински причини не са обхванати 132 деца. От тях 68% поради „неявяване след покана“, 20% поради „контакт с болен от ОЗБ“. Поради медицински противопоказания не са извършени 39 приема, родителите на две деца са отказали имунизация.
- **ДТКаПуХИБ** - обхватът с реимунизация е 79%. По немедицински причини не са обхванати 125 деца, от тях 66% не се явили след покана, а 20% не са имунизирани, поради контакт с ОЗБ, поради медицински причини не са реимунизирани 4 деца.
- **Пневмококова ваксина** – обхватът с пневмококова ваксина е 93% за 1-ви прием, 90% за 2-ри прием, с реимунизация са обхванати 87% от подлежащите. Обхванати са 149 деца, родени през 2019г. с трети прием Като основна причини за необхват лекарите са посочили неявяване при покана (78% от неимунизираните), при 13% причината е контакт с ОЗБ.
- **ДТКаПу** – реимунизация са получили 74% от подлежащите за годината на 6-годишна възраст. От неимунизираните 237 деца 55% не са обхванати, поради неявяване, а 26% поради миграция или отсъствие от населеното място, 18% са били в контакт с ОЗБ. Поради медицински причини са отложени 7 деца.
- **Хепатит-В ваксина** – в РО на трите МБАЛ в областта са имунизирани 99% от новородените.
- **Триваксина (MMR)** – обхватът при децата на 13-месечна възраст е 87%, а при 12 годишните е 73% от подлежащите на годишна база. От подлежащите 35% не са се явили след покана, при 36% имунизация не е извършена поради липса на организация, а 28% са отсъстващи или в чужбина. Поради медицински причини не са обхванати 16 деца. Родителите на 1 дете отказват имунизация. В други възрасти са имунизирани още 12 деца.
- **ТДКа на 12 год. възраст** – реимунизирани са 73% от подлежащите. От 325 неимунизирани, по немедицински причини са: 69% не са се явили, а 29% не са имунизирани, поради отсъствие от населеното място или миграция;
- **ТД** – Обхватът при 17 годишните е 63% от подлежащите през годината. Незадоволителен е обхватът при подлежащото население от 25 до 85+ години. Основните причини са от

немедицински характер. Най-висок е относителният дял на неорганизираните - 37%, следвани от отсъстващи поради миграция 30%, не се явили 20%, неосигурени – 11%, 2% контактни на ОЗБ и др.

При планирани за отчетния период общо 20247 приема с различни ваксини, изпълнението е 65% (13159 приема), а 101 (0,5%) не са извършени по причини от медицински характер, 4 (0,02%) поради отказ и по немедицински причини 6983 (34%).

Преобладаващите причини от немедицински характер са: „липса на организация“ (32%), „неявили се“ (29%) „миграция или отсъствие от нас. място“ (28%), „здравно неосигурени“ (8%), „контакт с ОЗБ“ (3%), другите причини по-слабо застъпени.

Най-голям е броят на неизвършените приеми по немедицински причини сред подлежащите на реимунизация с ТД – 5351 (77%), следват необхванатите с МПР -351 (5%), ваксинация с Тдка - 325 (5%), туберкулоза – 281 (4%), Тетраксим – 237 (3,4%), необхванати със Синфлорикс 174 (2,5%), необхванати с шесткомпонентна ваксина – 132 (1,9%), отложените приеми с Пентаксим 125 (1,8%).

Целеви имунизации и реимунизации:

Постекспозиционна профилактика срещу бяс

През 2021г. профилактика срещу бяс е извършена на 31 лица, като са използвани 102 дози ваксина Верораб. Към момента всички пациенти от областта се обслужват само в един противобесен кабинет, намиращ се в ИО на МБАЛ-Силистра. Работата му и през настоящата година беше нарушена, предвид това, че ИО беше основно ангажирано с лечение на болни с КОВИД-19, а кабинетът и персонала са в същата база.

През периода най-голям е относителният дял на имунизираните с 3 дози (58%), с 4 дози са 13%, с 5 дози 16%, 4 ухапани са с незавършен прием (с 1 или 2 дози). На първия ден след ухапването са имунизирани 58% от ухапаните, на втория ден 29%, 4 лица са имунизирани след 3-тия ден.

Препоръчителни имунизации и реимунизации:

- *Тетанус при нараняване* - приложени през годината са общо 1412 дози ТТ във всички лечебни заведения в областта (МБАЛ, ЦСМП, ОПЛ);
- *Срещу ротавирусни инфекции* – голяма част от лекарите, които имат новородени в пациентските листи, работят по Националната програма за контрол и лечение на Ротавирусните гастроентерити. През 2021г. 431 деца са получили 1-ви прием, а 375 деца и 2-ри прием на ваксината.
- *Срещу човешки папиломен вирус* – от 547 момичета навършващи 12 год. възраст през 2021г., в програмата са включени 46 (8,4%) и 10 момичета на 13 годишна възраст. На 55 момичета на 12г. и 1 момиче на 13 г. е извършен 2-ри прием. От старта на програмата през 2012 г. до сега от общо 5307 подлежащи момичета, 1488 (28%) са се включили в програмата с извършен 1-ви прием, а със завършени приеми са 1170 от тях (79%).
- *Срещу грип* – през есенно-зимния сезон на 2021г. са имунизирани 2233 лица над 65 г. (около 10% от населението в тази възраст) по Националната програма за подобряване на ваксинапрофилактиката срещу сезонния грип. Освен това са имунизирани още 178 лица от други възрасти, извън програмата (8 от тях в кабинета на РЗИ-Силистра).

Отчет за получените и изразходвани биопродукти и консумативи

По прил. № 12 (по чл. 27 т. 14) от Наредба № 15 са показани количествата ваксини в началото на 2021г., планираните и получени количества през годината, раздадените на ЛЗ количества, отчетените изразходвани от тях през отчетния период и остатъка в склада на РЗИ към 31.12.2021г.

През 2021г. в РЗИ-Силистра са получени 18350 флакона Comirnaty (110100 дози). В края на годината има налични 11956 флакона.

През периода са получени 718 флакона Astra Zeneca, в края на периода няма налични количества.

През годината са получени 245 флакона Moderna, налични в края на периода са 3 флакона. Получени за периода са 1160 флакона ваксина Janssen, налични в края на периода са 81 флакона.

През периода са **бракувани** следните ваксини:

- 3 флакона PPD парт. № P2518/31.12.20г., поради изтичане срока на годност;
- 30 дози Verogab парт.№R1B171V/28.07.21г., поради изтичане срока на годност;
- 1 флакон Comirnaty парт. № EP9598/30.06.21г., поради счупване;
- 1 флакон Comirnaty парт. № FD0932/31.12.21г. поради счупване;
- 1 флакон Astra Zeneca парт.№ABV5443/30.06.21г., поради счупване;
- 1 флакон Astra Zeneca парт.№ABV5441/30.06.21г., поради изтекъл срок на годност;
- 60 флакон Astra Zeneca парт.№ABV2187/30.07.21г., поради изтекъл срок на годност;
- 60 флакон Astra Zeneca парт.№ABX3507/31.08.21г., поради изтекъл срок на годност;
- 1 флакон Moderna парт.№ 3002338/19.11.21г., изтекъл срок на съхранение при +2⁰-+8⁰С;
- 1 флакон Moderna парт.№ 3001946/21.06.21г., изтекъл срок на съхранение при +2⁰-+8⁰С;
- 547 дози Engerix парт. №АНВVC767AK и АНВVC769AL със срок на годност до 31.03.21г., поради изтичане срока на годност.
- 229 дози Infanrix hexa парт. №A21CD625B/30.04.21г., поради изтичане срока на годност.
- ТД с партидни №№ D00470-01, D00470-02 D0489-5 и срок на годност 31.07.2021г. – 784 дози

Причина за бракуването на ваксините с изтекъл срок на годност от редовния имунизационен календар е намалено потребление на ваксините през изтеклата година, което попречи на реализирането им в рамките на срока на годност.

В началото на 2021г. в склада на РЗИ е имало налични 10879 броя спринцовки от 1сс и 14 189 броя от 2сс. Предвид това, че освен за ваксинациите по задължителния имунизационен календар, те бяха използвани за извършване на ваксинация срещу КОВИД-19, то в края на отчетния период са налични 18586 спр. от 1сс и 5999 спр. от 2 сс.

През годината със средства на РЗИ-Силистра закупувахме игли, разтворител и други необходими консумативи за предоставяне на ВИП и ОПЛ за извършване на имунизациите срещу Ковид-19.

Януари 2022г.

Изготвил:

Д-р Боряна Кочева, главен инспектор Д„НЗБ“